

Viranomaislautakunta

Aika 30.01.2024 klo 17:00 - 19:03

Paikka Lempäälä-talo, Mörkölä

Käsitellyt asiat

§	Otsikko	Sivu
§ 1	Kokouksen laillisuus ja päätösvaltaisuus	3
§ 2	Pöytäkirjan tarkastajat	4
§ 3	Lempäälän kunnan rakennusjärjestyksen uudistaminen, osallistumis- ja arviointisuunnitelma (OAS)	5
§ 4	Oikaisuvaatimus rakennuslupapäätöksestä LP-418-2022-01364, 418-428-3-95, os. Auerintie 37	7
§ 5	Viranomaislautakunnan lausunto Hollon lämpölaitoksen asemakaavan muutoksesta	14
§ 6	Viranomaislautakunnan lausunto Hauralan aurinkovoimalan osayleiskaavasta	17
§ 7	Ympäristönsuojelun valvontaohjelma vuodelle 2024 ja valvonnan toteutuminen vuonna 2023	19
§ 8	Ympäristönsuojelun edistämisen toimenpideohjelman vuodelle 2024 ja toteutuminen vuonna 2023	23
§ 9	Maa-aines- ja ympäristönsuojelulain mukainen lupahakemus /kalliokiviaineksen otto, kiviaineksen louhinta ja murskaus / Markku Anttila, Heikki Hyrkäs ja Kari Kivekäs/ kiinteistöt Laurila 418-445-1-70, Kauppila 418-445-2-22 ja Kallio-Siukola 418-445-3-25	25
§ 10	Viranhaltijoiden päätökset	27
§ 11	Ilmoitusasiat	28

Osallistujat

	Nimi	Tehtävä	Lisätiedot
Läsnä	Havukainen Heikki	Puheenjohtaja	
	Talasinne Jarmo	Jäsen	
	Toikka Tuula	Jäsen	
	Ranua Marko	Jäsen	
	Ruuna Hanne	Jäsen	
	Vanhatalo Milla	Jäsen	
	Toivonen Jyrki	Varajäsen	
	Huhtala Anita	Kunnanhallituksen edustaja	
	Asikainen Lauri	Nuorisovaltuuston edustaja	
	Laukkanen Elina	Esittelijä, ympäristöpäällikkö	
	Jenni Rautanen	Esittelijä, johtava rakennustarkastaja	
	Emma Tammelin	Pöytäkirjanpitäjä	
Poissa	Talvilaine Timo		

Allekirjoitukset

Heikki Havukainen
puheenjohtaja

Emma Tammelin
pöytäkirjanpitäjä

Käsitellyt asiat

1 - 11

Pöytäkirjan tarkastus Lempäälä 5.2.2024

Hanne Ruuna
pöytäkirjantarkastaja

Marko Ranua
pöytäkirjantarkastaja

Pöytäkirjan nähtävilläpito 6.2.2024

Emma Tammelin, hallintosihteeri

Kokouksen laillisuus ja päätösvaltaisuus

VIRLTK 30.01.2024 § 1

Viranomaislautakunnan kokouksen laillisuuden edellytyksenä on, että kokouskutsu on viranomaislautakunnan päättämällä tavalla toimitettu jäsenille ja, että saapuvilla on enemmän kuin puolet jäsenistä kuntalain 103 §:n edellyttämällä tavalla.

Esittelijä

Ympäristöpäällikkö

Päätösehdotus

Puheenjohtaja toteaa kokouksen läsnäolijat sekä kokouksen laillisuuden ja päätösvaltaisuuden.

Päätös

Viranomaislautakunta hyväksyi päätösehdotuksen yksimielisesti.

Lempäälän kunta		Pöytäkirja	1/2024	4
Viranomaislautakunta	§ 2	30.01.2024		

Pöytäkirjan tarkastajat

VIRLTK 30.01.2024 § 2

Viranomaislautakunta on kokouksessaan 19.9.2023 § 43 päättänyt pöytäkirjan tarkastamisesta ja nähtävänä pitämisestä.

Tämän kokouksen pöytäkirja tarkastetaan 5.2.2024 ja pidetään nähtävillä yleisessä tietoverkossa (www.lempaala.fi) sekä Lempäälä -talolla 6.2.2024 lähtien. Julkipanon jälkeen annettavien päätösten antopäivä on 7.2.2024.

Esittelijä	Ympäristöpäällikkö
Päätösehdotus	Pöytäkirjan tarkastajiksi valitaan Hanne Ruuna ja Marko Ranua
Päätös	Pöytäkirjan tarkastajiksi valittiin Hanne Ruuna ja Marko Ranua.

Lempäälän kunnan rakennusjärjestyksen uudistaminen, osallistumis- ja arviointisuunnitelma (OAS)

VIRLTK 30.01.2024 § 3

90/10.03.00/2024

Valmistelija johtava rakennustarkastaja

Lempäälän kunnan nykyinen rakennusjärjestys on astunut voimaan 19.6.2019.

Rakennusjärjestyksen uusiminen on tullut ajankohtaiseksi Maankäyttö- ja rakennuslain uudistuksen vuoksi. Nykyinen lainsäädäntö uudistuu siten, että rakentamisen osuus eriytetään omaksi laikseen Rakentamislaki 751/2023 (RakL), joka astuu voimaan 1.1.2025 ja jäljelle jäävä lakiosuus muutetaan Alueidenkäyttölaiksi (AKL). Nykyinen Maankäyttö- ja rakennuslaki kumoutuu uusien lakien astuessa voimaan. Rakennusjärjestys on uudistettava vastaamaan uusien lakien sisältöä, pykälöintiä ja määritelmiä.

Rakennusjärjestystä valmistellaan ennen rakentamislain voimaantuloa, joten osallistumis- ja vuorovaikutusmenettelyt toteutetaan maankäyttö- ja rakennuslain säädösten mukaisesti 1.1.2025 asti. Maankäyttö- ja rakennuslain mukaan rakennusjärjestystä valmisteltaessa on soveltuvin osin noudatettava kaavoja valmisteltaessa käytettävää vuorovaikutusmenettelyä (MRL 15 §). Osallistumis- ja arviointisuunnitelma on hankkeen yleisesite, jossa kerrotaan mitä ollaan tekemässä, miten hanke etenee ja miten siihen voi vaikuttaa.

Rakentamislain (RakL) olennaiset muutokset Maankäyttö- ja rakennuslakiin (MRL) verrattuna:

1. Yksi lupamuoto, rakentamislupa, joka käsittää sijoittamisen edellytykset. MRL:n mukaiset rakennuslupa, toimenpidelupa ja toimenpideilmoitus poistuvat lainsäädännöstä.
2. Lupakynnys määrätty laissa (8 kohtaa), muilta osin kunta voi rakennusjärjestyksessä määrätä, että rakentamislupaa ei kunnassa tai sen osassa tarvita rakentamislain 42.2 §:ssä tarkoitettuun rakentamishankkeeseen, jos rakentamishanketta voidaan pitää vähäisenä.
3. Rakentamislupaa haetaan tietomallimuotoisella suunnitelmalla tai muutoin koneluettavassa muodossa - tiedot julkaistaan rakennetun ympäristön tietojärjestelmään Ryhtiin.
4. Uudet olennaiset tekniset vaatimukset rakennuksen elinkaaresta ja vähähiilisydestä.
5. Päävastuulliselle toteuttajalle vastuu toteutuksen kokonaisuudesta.
6. Pätevyysrekisteri suunnittelijoiden ja työnjohtajien pätevyyksille.

Lisäksi kunta voi osoittaa rakennusjärjestyksessä ne alueet ja edellytykset, joilla vapaa-ajan asunnon muuttaminen pysyvään asuinkäyttöön ei edellytä poikkeamislupaa eikä suunnittelutarvealuetta koskevien sijoittamisen edellytysten tarkastelua ennen rakentamisluvan myöntämistä (RakL 18 §).

Lakiuudistusten myötä myös nykyinen suunnittelutarveratkaisu poistuu ja se korvataan sijoittamisen edellytysten tarkastelulla rakentamisluvan yhteydessä tai erillisenä sijoittamislupana hakijan niin halutessa. Suunnittelutarpeen määrittely säilyy alueidenkäyttölaissa (Alueidenkäyttölaki 16 §).

Kunta voi rakennusjärjestyksessä osoittaa suunnittelutarvealueeksi myös alueen, jolla sen sijainnin vuoksi on odotettavissa suunnittelua edellyttävää yhdyskuntakehitystä tai jolla erityisten ympäristöarvojen tai ympäristöhaittojen vuoksi on tarpeen suunnitella maankäyttöä. Yleiskaavan tai rakennusjärjestyksen määräys alueen osoittamisesta suunnittelutarvealueeksi on voimassa enintään 10 vuotta kerrallaan. (MRL, tuleva AKL 16 §).

Rakennusjärjestyksen vahva asema säilyy myös uudessa lainsäädännössä (RakL 17 §).

Rakentamislain mukaisen rakennusjärjestyksen on tärkeää tulla voimaan mahdollisimman pian rakentamislain tultua voimaan, kuitenkin viimeistään 1.1.2027. (RakL 28 §).

Rakennusjärjestyksen uusiminen vuoden 2024 aikana on merkitty talousarvioon.

Liitteenä olevassa osallistumis- ja arviointisuunnitelmassa on esitetty, että uusi rakennusjärjestys tulisi voimaan alkuvuodesta 2025.

Toimivalta: Lempäälän kunnan hallintosäännön 5 luvun 7 §:n mukaan viranomaislautakunta on toimivaltainen päättämään asiasta.

Lisätietoja: johtava rakennustarkastaja puh 044 421 5065

Esittelijä

Johtava rakennustarkastaja

Päätösehdotus

Viranomaislautakunta päättää asettaa osallistumis- ja arviointisuunnitelman nähtäville (30 pv) ja ilmoittaa MRL 63 §:n mukaisesti rakennusjärjestyksen uusimisen vireilletulosta.

Päätös

Viranomaislautakunta hyväksyi päätösehdotuksen yksimielisesti.

Tiedoksi

Kunnanhallitus
Kunnanvaltuusto
Yhdyskuntalautakunta

Oikaisuvaatimus rakennuslupapäätöksestä LP-418-2022-01364, 418-428-3-95, os. Auerintie 37

VIRLTK 30.01.2024 § 4
872/10.03.00/2023

Valmistelija johtava rakennustarkastaja

Asia

Johtava rakennustarkastaja on tehnyt myönteisen rakennuslupapäätöksen, jonka lupatunnus on LP-418-2022-01364, koskien lomarakennuksen ja saunarakennuksen rakentamista.

Kiinteistöjen 418-428-3-53 ja 418-428-3-75 omistaja on jättänyt rakennuslupapäätöksestä oikaisuvaatimuksen 11.12.2023. Oikaisuvaatimus on jätetty valitusaikana.

Oikaisuvaatimus

Oikaisuvaatimukseen on kirjattu seuraavat seikat ja vaateet:

1. Oikaisuvaatimuksessa on viitattu hakijoiden aiempaan lupaprosessiin mm. koskien yhdyskuntalautakunnan myöntämää poikkeamislupaa (2097/10.03.00/2020 § 180) omakotitalon, talousrakennuksen ja saunan rakentamiseksi. Lupa kumottiin Hallinto-oikeudessa 12.4.2022. Lisäksi on viitattu Hallinto-oikeuden päätöksestä tehtyyn valitukseen hakijoiden toimesta ja siihen, että hakijoiden rakennuslupa on myös kumottu valitusten johdosta.

Oikaisuvaatimukseen on kirjattu, että Kiinteistön maa-alueesta leijonan osa on rasitteiden alla olevaa maata sisältäen tie-, rasitetie - ja venevalkamaoikeudet. Näin ollen luvassa mainittu vähäinen poikkeaminen ei täyty. Luokitus on yksinomaan annettu hakijan/johtavan rakennustarkastajan toimesta.

Lisäksi todetaan, että ELY-keskuksen lausunto rakennuslupa on pakollinen jos

- Kiinteistöstä on annettu aiempi oikeuden päätös
- ELY-keskus on tehnyt rakennusluvasta aiemmin valituksen
- poikkeaminen ei ole vähäistä tai se aiheuttaa haittaa alueiden käytön järjestämiselle
- vaikeuttaa rakennetun ympäristön suojelemista koskevien tavoitteiden saavuttamista
- rakennuspaikalle aiemmin haetut poikkeamispäätökset yms.
- maakuntakaavamerkinnot ja -määräykset rakennuspaikkana (kulttuurimaisema-alue)

Lisäksi on viitattu Maankäyttö- ja rakennuslain mukaisiin poikkeamisen erityisiin syihin ja edellytyksiin.

2. Oikaisuvaatimuksen kohtaan kaksi on kirjattu rasitetiehen ja venevalkamarasitteihin liittyen, että rasitetiemerkinnät puuttuvat kartasta.

3. Kohdassa kolme on todettu, että tierasitteita / venevalkamaoikeuksia on käsitelty eri oikeusasteissa jo vuosina 1999-2002. Lisäksi kiinteistölle kohdistuu jo edellisen omistajan saamaan lupapäätökseen liittyvä korkeimman hallinto-oikeuden myönteinen päätös. Rakennustoimia ei kuitenkaan aloitettu ja kiinteistö myynti alkoi ja jatkui vuoteen 2021 saakka.

Lisäksi kohdassa kolme on otettu kantaa venevalkamaoikeuden omaavien pysäköintipaikkoihin. Oikaisuvaatimuksen mukaan nykyinen pysäköintipaikka ei vastaa valkamien käyttäjien määrää. Pysäköintipaikkojen määrän vähyys rasittaa ennen kaikkea kiinteistöjä 3:3 (ajoneuvot pysäköidään autotallin eteen) ja 3:53 sekä estää aika ajoin ajoa kiinteistölle 3:42. Pelkästään tänä vuonna ajo kiinteistölle 3:53 on estetty yli 10 kertaa pysäköimällä ajoneuvo tahallisesti suoraan kiinteistön portin eteen. Lain mukaan rasite koskee kiinteistöä 3:95 ei sen vieressä olevia kiinteistöjä.

4. Oikaisuvaatimuksessa on viitattu Hämeenlinnan hallinto-oikeuden 12.04.2022 tekemään päätökseen ja sen johtopäätöksiin (DNROT 20076/03.04.04.04.16/2021, 20078/03.04.04.04.16/2021), jolla kumottiin mm. Lempäälän yhdyskuntalautakunnan myöntämä poikkeamispäätös omakotitalon, talousrakennuksen ja saunan rakentamiseksi.

Oikaisuvaatimuksessa haetaan päätöksen kumoamista tai sen palauttamista uuteen käsittelyyn.

Lisäyksenä on kirjattu, että: "Luvasta annettujen huomautusten määrä on huomattava ja niistä on julkaistu vain osa."

Luvan hakijan vastine

Luvan hakija on jättänyt kirjallisen vastineen jätettyyn oikaisuvaatimukseen. Vastineessa on mm. todettu, että oikaisuvaatimukseen kirjattu poikkeamislupa-asia koskee ainoastaan kaavasta poikkeamista (käyttötarkoituksen muutos vapaa-ajan asunnosta vakituiseksi), eikä se liity nyt haettavana olevaan kaavanmukaiseen rakennuslupaan. Toisin kuin oikaisuvaatimuksen tekijä toteaa, rakennuslupaa ei ole hänen valituksensa vuoksi kumottu. Kiinteistölle ei ole haettu lainkaan rakennuslupaa tuolloin.

Vastineeseen on myös pyydetty kiinteistön aikaisemmilta omistajilta selvitykset oikaisuvaatimuksen tekijän väittämiin, jotka koskevat heidän omistusaikaansa. Selvitys koskee mm. rakentamisen poikkeamislupa ja rakennuslupaprosesseja vuosilta 1999-2010, venevalkamarasitteita ja kiinteistöjen lohkomista. Selvitys on kokonaisuudessaan luettavissa vastineesta.

Vastineeseen on lisäksi kirjattu seuraavasti:

1. "Kiinteistön rakennusalueelle kohdistuu ainoastaan rasitteita, jotka ilmenevät maanmittauslaitoksen rekisteristä. Nämä rasitteet ovat asemapiirustukseen merkityt venevalkamaoikeudet sekä valkamaan johtava tieoikeus. Tierasite sijaitsee kiinteistön länsirajalla ja se johtaa rantaan. Rasitetien leveys on 5 m. Selvyyden vuoksi kiinteistön alueella

olevat venepaikat ovat pyykitetty. Veneiden pito-oikeudet ovat erikseen rekisteriin merkityillä kiinteistöillä.

Rakennusluvassa myönnetty vähäinen poikkeaminen kaavasta ei liity rasiteasiaan, eikä rasitteet aiheuta poikkeamismenettelyä, vaan poikkeaminen koskee vesivessakieltoa ranta-alueella sekä normaalia MRL:ssä määriteltyä rakennusoikeudellista kerrosalaa. Myönnytys vesivessalle on perusteltu kiinteistön liittymisellä kunnan vesi- ja viemäriverkostoon. Rakennusoikeudellinen kerrosala määritellään MRL:n mukaan ulkoseinän paksuuden ylittäessä 250 mm, jolloin rakennuksen kerrosala saa ylittää muutoin rakennettavaksi sallitun kerrosalan tästä aiheutuvan pinta-alan verran.

ELY-keskus ei ole tehnyt rakennusluvasta valitusta. Valitus liittyi maanomistajien tasa-arvoiseen kohteluun poikkeamislupamenettelyssä yleisesti Lempäälän RA-alueilla vuonna 2022. Yhdyskuntalautakunta ei ollut tuolloin perustellut myönteisiä poikkeamispäätöksiä hallintolain 45 §:n edellyttämällä tavalla, joten MRL 171 §:n 1 momentin mukaiset erityiset syyt puuttuivat. Tuolloin kaikki Lempäälän yhdyskuntalautakunnan myöntämät poikkeamisluvat peruttiin hallinto-oikeudessa.

Museovirasto ja ympäristöviranomainen ovat antaneet lausunnot Lempäälän rakennusvalvonnalle nyt kyseessä olevasta rakennushankkeesta. Maakuntamuseolla ei ole arkeologisen kulttuuriperinnön osalta huomautettavaa. Ympäristöviranomaisella ei ole kynäjalavan suojelun lisäksi huomautettavaa luontoarvoista ko. alueella.

Kyseiselle kiinteistölle on haettu vuosituhannen vaihteessa poikkeamislupa aikaisempien kiinteistön omistajien toimesta. Oikaisuvaatimuksen tekijän valitukset kumottiin tuolloin ja poikkeamislupa myönnettiin korkeimman hallinto-oikeuden päätöksellä 16.4.2003 (liite 1).”

2. ”Rasitetie

Oikaisuvaatimuksen tekijä: ”Hakijan RaVan kartassa ei ole edes merkintää.” Rasitetie on ihan selvästi merkitty asemapiirustukseen ja selite siitä on piirustuksen vieressä.

Venevalkamaoikeudet

Oikaisuvaatimuksen tekijän venevalkamien selvittelyyn liittyvät ehdot poikkeusluvassa myöntämisessä ovat valheellisia. Vastineessamme on liitteenä korkeimman hallinto-oikeuden päätös poikkeusluvasta, jossa ehtona on ainoastaan, että jätevedet tulee käsitellä kunnan ympäristöviranomaisen määräysten mukaisesti ja että saunan rakentamisella ei saa tuhota viereistä kynäjalavaesiintymää. (liite 1)”

3. ”Pysäköinti venevalkaman käyttäjille

Tällaista rasitetta kiinteistöllämme ei ole. Emme ole väittäneet oikaisuvaatimuksen tekijälle rakentaneemme pysäköintipaikkaa valkamankäyttäjille. Suostuimme, että tontillamme työskennellyt kaivuu-urakoitsija laittaa soraa asemapiirustuksessa merkitsemälleni AP-alueelle kauempaa tulevien valkaman käyttäjän huomioimiseksi ja lumen läjitystä varten. Tämä ei siis ole kiinteistöllämme virallinen rasite, eikä tuon AP-merkinnällä varustetun paikan olemassaolo velvoita meitä mitenkään tai mihinkään, vaan sora-alue päätettiin tehdä hyvässä hengessä rajanaapurin kanssa yhteiseksi eduksi kaikille.”

4. "Ei relevanssia."

Rakennusvalvontaviranomaisen vastaus oikaisuvaatimukseen

Johtavan rakennustarkastajan myöntämä rakennuslupa lomarakennuksen ja saunarakennuksen rakentamiseksi sijoittuu oikeusvaikutteisen rantaosayleiskaavan (nro 12009) RA-alueelle, joka on loma-asuntoalue. Lempäälän kunnan rakennusjärjestyksen 27 §:n mukaan rakentamiseen käytettävä ranta-alue on määrätty rantaosayleiskaavassa ja kaavamerkinnän RA (loma-asuntoalue) osalta rannan suunnittelutarve (Maankäyttö- ja rakennuslaki 72 §) on ratkaistu kaavassa. Tällöin rakennusvalvontaviranomainen voi suoralla rakennusluvalla ratkaista RA-paikan rakentamisen. Myönnetty rakennuslupa ei ole kaavan vastainen, koska kyseessä ei ole omakotitalon rakentaminen ympärivuotiseen käyttöön vaan lomarakennuksen ja saunarakennuksen rakentaminen. Aikaisemmilla poikkeamispäätöksillä ei ole merkitystä tämän asian ratkaisemisessa. Kiinteistöllä ei ole voimassa olevia poikkeamis- tai rakennuslupia. Kiinteistö on rakentamaton.

Rantaosayleiskaavan RA-alueen rakentamismääräykseen on kirjattu seuraavasti:

"Rakentamismääräys: Alueella saa rakennuspaikalle rakentaa yhden lomarakennuksen, saunarakennuksen ja niihin liittyviä talousrakennuksia. Rakennusten ja laitureiden tulee olla muodoltaan, materiaaliltaan ja väritään luontoon ja ympäristöön soveltuvia. Vesikäymälöiden rakentaminen on kielletty."

Rakennuslupapäätöksen yhteydessä on myönnetty MRL 175 §:n mukainen vähäinen poikkeaminen kaavan vesikäymäläkiellosta. Erityisenä syynä poikkeamiselle on voitu pitää hakijan perusteluita siitä, että rakennus on mahdollista liittää vesi- ja viemäriverkostoon (vesiosuuskunta). Tällöin ei tarvita kiinteistökohtaisia jätevesijärjestelmiä eikä vesivessan rakentamisesta voida katsoa aiheutuvan merkittävää haittaa ympäristölle eikä vesistölle. Poikkeamista voidaan myös tässä tapauksessa pitää vähäisenä.

Rakennusjärjestyksen 27 §:ssä säädetään RA-paikan rakennusoikeudesta ja sallittujen rakennusten ja rakennelmien etäisyydestä keskivedenmukaiseen rantaviivaan sekä muista yleisistä vaatimuksista. Kiinteistön pinta-ala on 5390 m². RA-alueen pinta-ala on n. 4155 m². Tällöin rakennusoikeus on lomarakennukselle 130 m², saunarakennukselle 20 m² ja talousrakennuksille yhteensä 40 m². Haettu rakennusoikeudellinen kerrosala on lomarakennukselle 130 m² ja saunarakennukselle 20 m². Rakennuslupapäätöksen lisäselvitys kohtaan on kirjattu seuraavasti:

"Lomarakennuksen kokonaiskerrosala on 135 m². Ylitystä rakennusjärjestyksen 27 §:n mukaiseen sallittuun kerrosalaan muodostuu 5 m². Tämä voidaan maankäyttö- ja rakennuslain 115 §:n nojalla sallia, koska se aiheutuu rakennuksen yli 250 mm vahvoista ulkoseinistä." Edellä mainittua ylitystä ei voida pitää poikkeamisena, koska Maankäyttö- ja rakennuslain 115 §:n mukaan ulkoseinän paksuuden ollessa enemmän kuin 250 millimetriä, saa rakennuksen kerrosala ylittää muutoin rakennettavaksi sallitun kerrosalan tästä aiheutuvan pinta-alan verran. Rakennusjärjestyksen 27 §:n mukaiset rakennusten etäisyysvaatimukset keskivedenmukaiseen rantaviivaan täyttyvät. Maankäyttö- ja rakennusasetuksen 57 §:n vaatimukset rakennuksen etäisyydestä

asemakaava-alueen ulkopuolella toisen omistamaan tai hallitsemaan maahan täytyvät.

Rakennuslupapäätöksen yhteydessä hyväksytyssä asemapiirroksessa on esitetty kiinteistörekisteriin merkityt venevalkamapaikat (yht. 5 paikkaa) sekä kiinteistörekisterinmukainen rasitetie, jonka leveys kiinteistörekisterin mukaan on 5 m. Kiinteistörekisteriin on kirjattu rasitteihin oikeutetut kiinteistöt. Haettu rakentaminen ei vaikeuta rasiteoikeuksien käyttöä. Kiinteistörekisteriin ei ole kirjattu rasitetta autopaikoituksesta. Kiinteistön omistajalla ei ole velvollisuutta järjestää autopaikkoja venevalkaman käyttäjille. Asemapiirrokseseen on kuitenkin merkitty pysäköintipaikka AP, jonka selitykseen on kirjattu "autopaikat venevalkaman käyttäjille".

Rakennuslupapäätöksen valmistelun yhteydessä on pyydetty lausunnot vesihuoltolaitokselta, ympäristönsuojeluviranomaiselta, kaavoitusviranomaiselta ja Pirkanmaan maakuntamuseolta. Lausuntojen ehdot on huomioitu päätöksen teossa ja kirjattu rakennuslupapäätöksen lupaehtoihin.

Rakentamisen sopivuudesta kulttuurimaisemaan on Pirkanmaan maakuntamuseo lausunut mm. seuraavasti:

"Suunniteltu vapaa-ajanasunto ei eroa modernista omakotitalosta. Yksikerroksisessa rakennuksessa on epäsymmetrinen satulakatto ja kuultovalkoinen/kuulto-okran värinen pystyverhous. Peltikate on vaaleanharmaa. Sauna toteutetaan vanhasta tervatusta hirrestä ja pulpettikatto katetaan mustalla bitumikermillä. Tontti on rannan ja naapuritonttien puolelta puustoinen, mikä vähentää hankkeen maisemavaikutuksia. Rantavyöhyke säilytetään asemapiirustuksen mukaan luonnontilaisena, puustolle tehdään vain hoidollista harvennusta. Pirkanmaan maakuntamuseo katsoo, että hanke on maiseman arvojen kannalta mahdollinen, mikäli myös peltoaukean suuntaan säilytetään riittävästi suojapuustoa. Pirkanmaan maakuntamuseon tutkija teki hankealueelle maastotarkastuksen 22.10.2023. Tarkastuksessa ei havaittu merkkejä kiinteästä muinaisjäännöksestä tai muista arkeologisista kohteista. Maakuntamuseolla ei näin ollen ole hankkeesta arkeologisen kulttuuriperinnön osalta huomautettavaa."

Lisäksi kaavoitusviranomaisen on lausunut seuraavasti:

"Rakennuspaikka sijaitsee maakunnallisesti arvokkaan Aimalan-Nurmen kulttuurimaiseman alueella. Suunniteltu rakennus on yksikerroksinen ja siinä on epäsymmetrinen satulakatto. Rakennus on arkkitehtuurin yksityiskohdiltaan moderni, mutta riittävän maltillisen kokoinen, ettei se tule erottumaan maisemassa häiritsevästi. Kiinteistöllä säilytettävät puut vähentävät hankkeen maisemavaikutuksia. Erityisesti peltoaukean suuntaan tulee säilyttää/istuttaa puustoa."

Saatujen lausuntojen perusteella voidaan todeta, että esitetty rakentaminen voidaan hyväksyä kulttuurimaisemaan, kun huomioidaan lausuntojen ehdot.

Rakennuslupapäätöksen valmistelussa ei ole katsottu tarpeelliseksi pyytää lausuntoa elinkeino-, liikenne- ja ympäristökeskukselta (ELY-keskus). Maankäyttö- ja rakennuslaki säätelee 133 §:ssä kuulemisista ja lausunnoista seuraavasti:

"Jos rakennuslupaa haetaan luonnonsuojelulain mukaisella valtioneuvoston asetuksella tarkemmin säädettävälle luonnonsuojelun kannalta merkittävälle alueelle tai alueelle, joka maakuntakaavassa on

varattu virkistys- tai suojelualueeksi, hakemuksesta on pyydetävä elinkeino-, liikenne- ja ympäristökeskuksen lausunto.

Kyseinen rakennuspaikka ei ole maakuntakaavassa varattu virkistys- tai suojelualueeksi.

Lisäksi Maankäyttö- ja rakennuslain 173 §:ssä (poikkeamismenettely) säädetään seuraavasti:

”Ennen poikkeamista koskevan asian ratkaisemista kunnan on tarvittaessa pyydetävä elinkeino-, liikenne- ja ympäristökeskuksen, muun valtion viranomaisen ja maakunnan liiton lausunto, jos poikkeaminen koskee merkittävästi niiden toimialaa. Jos poikkeaminen vaikuttaa merkittävästi naapurikunnan maankäyttöön, kunnan on pyydetävä myös naapurikunnan lausunto.

Kunnan on kuitenkin pyydetävä elinkeino-, liikenne- ja ympäristökeskuksen lausunto aina, kun poikkeaminen koskee:

- 1) luonnonsuojelun kannalta merkittävää aluetta;*
- 2) rakennussuojelun kannalta merkittävää kohdetta tai aluetta; tai*
- 3) maakuntakaavassa virkistys-, suojelu- tai liikennealueeksi varattua aluetta.”*

Edellä mainitut seikat eivät kosketa nyt käsiteltävää rakennuslupapäätöstä.

Maankäyttö- ja rakennusasetuksessa säädetään seuraavasti:

”60 § (27.6.2018/518)

Elinkeino-, liikenne- ja ympäristökeskuksen lausunto

Rakennuslupahakemuksesta on maankäyttö- ja rakennuslain 133 §:n nojalla pyydetävä elinkeino-, liikenne- ja ympäristökeskuksen lausunto, jos lupaa haetaan alueelle, joka kuuluu:

- 1) valtioneuvoston hyväksymään luonnonsuojeluohjelmaan;*
- 2) luonnonsuojelulain (1096/1996) nojalla suojellun luontotyyppin alueeseen tai erityisesti suojeltavan lajin esiintymispaikkaan, jolla on voimassa luonnonsuojelulain 29 §:n 1 momentissa tai 47 §:n 2 momentissa tarkoitettu kiello;*
- 3) luonnonsuojelulain mukaiseen maisema-alueeseen; taikka*
- 4) maakuntakaavassa tai rakennuslain (370/1958) mukaisessa seutukaavassa varattuun virkistys- tai suojelualueeseen.*

Lausunto ei kuitenkaan ole tarpeen, jos rakentaminen perustuu elinkeino-, liikenne- ja ympäristökeskuksen poikkeamispäätökseen tai kunnan poikkeamispäätökseen, jota koskevasta hakemuksesta elinkeino-, liikenne- ja ympäristökeskus on antanut lausunnon.

Lausunto ei 1 momentin 4 kohdan nojalla ole myöskään tarpeen, jos alueella on voimassa oikeusvaikutteinen yleiskaava tai asemakaava.”

Edellämainitun perusteella ELY-keskuksen lausuntoa ei ollut tarpeellista pyytää rakennuslupapäätöksen valmistelun yhteydessä.

Oikaisuvaatimuksen lopussa on lisäyksenä mainittu, että luvassa annettujen huomautusten määrä on huomattava ja niistä on julkaistu vain osa. Rakennuslupapäätöksen ”naapurien kuulemiset” kohtaan on kirjattu kaikki ne kiinteistöt, joiden omistajat ovat huomautuksen jättäneet. Kuulemiskohtaan on tiivistetty ja referoitu jätettyjen huomautusten sisältö. Lisäksi on mainittu, että huomautukset on luettavissa kokonaisuudessaan Lupapisteestä luvan liitteistä.

Viranomaislautakunta

§ 4

30.01.2024

Edellä mainitut tosiasiat huomioiden, rakennusvalvontaviranomaisen näkemyksen mukaan, jätetty oikaisuvaatimus tulee hylätä ja johtavan rakennustarkastajan päätös pysyttää ennallaan.

Sovelletut oikeusohjeet:

Maankäyttö- ja rakennuslaki §:t 72, 115, 133, 173, 175

Maankäyttö- ja rakennusasetus §:t 57, 60

Lempäälän kunnan rakennusjärjestys § 27

Toimivalta

Kuntalain 134 §:n mukaan viranomaislautakunta käsittelee alaisensa viranhaltijoiden päätöksistä tehdyt oikaisuvaatimukset.

Lisätiedot

Johtava rakennustarkastaja

Esittelijä

Johtava rakennustarkastaja

Päätösehdotus

Viranomaislautakunta päättää edellä esitettyyn rakennusvalvontaviranomaisen vastaukseen perustuen hylätä tehdyn oikaisuvaatimuksen ja pysyttää johtavan rakennustarkastajan rakennuslupapäätöksen LP-418-2022-01364 voimassa.

Päätös

Viranomaislautakunta hyväksyi päätösehdotuksen yksimielisesti.

Otteet

Oikaisuvaatimuksen tekijä
Hankkeeseen ryhtyvä

Viranomaislautakunnan lausunto Hollon lämpölaitoksen asemakaavan muutoksesta

VIRLTK 30.01.2024 § 5
616/10.02.03/2023

Asia

Lempäälän kunta pyytää kunnan ympäristönsuojeluviranomaisen lausuntoa Hollon lämpölaitoksen asemakaavan muutoksesta (9015). Lausunnon antamiseen on saatu lisäaikaa 6.2.2024 saakka. Kyseessä on kaavaehdotus. Kaava-aineisto löytyy Lempäälän kunnan verkkosivuilta: www.lempaala.fi > Asuminen ja ympäristö > Kaavoitus ja maankäyttö > Kaavoitus > Asemakaavoitus > Vireillä olevat asemakaavat.

Alueen yleiskuvaus

Kooltaan noin 4,4 hehtaarin suuruinen suunnittelualue sijaitsee Hollossa, Katepalin tehtaan länsipuolella. Alue koostuu rakentamattomasta niitty- ja puustoalueesta, rautatiealueesta sekä tiealueista (Nurmisaarentie, Ratatie ja Lihantie). Kaava-alueella ei ole rakennuksia. Alue on Lempäälän kunnan omistuksessa lukuun ottamatta rata-alueita.

Kaavan tarkoitus ja sisältö

Asemakaavan muutoksen tavoitteena on päivittää alueen asemakaava vastaamaan paremmin voimassa olevaa yleiskaavaa, sekä osoittaa kaava-alueelle energihuollon aluetta, jolle voidaan rakentaa lämpölaitos (EN-5). Asemakaavan muutoksen tarkoituksena on mahdollistaa alueelle lämpölaitoksen rakentaminen. Asemakaavalla linjataan Ratatien eteläinen pääty uudelleen, jotta energihuollon alueelle ja sitä ympäröiville suojaviheralueille saadaan riittävät ja tarkoituksenmukaiset tilavaraukset.

Hollon lämpölaitoksen asemakaavan muutos (9015) erotettiin ehdotusvaihetta varten Hollon radanoikaisun asemakaavan muutoksesta (2067).

Alueen kaavatilanne

Pirkanmaan maakuntakaavassa 2040 (tullut voimaan 8.6.2017) suunnittelualue kuuluu kahteen kehittämisvyöhykkeeseen: Kaupunkiseudun keskusakselin kehittämisvyöhykkeeseen ja kasvutaajamien kehittämisvyöhykkeeseen. Kaava-alueen läpi kulkeva rautatie on osoitettu maakuntakaavassa merkittävästi parannettavaksi pääradaksi. Lisäksi kaava-alueen läpi kulkee Nurmisaarentien kohdalla merkitty ulkoilureitti.

Strategisessa yleiskaavassa (tullut voimaan 18.8.2021) suunnittelualue sijoittuu kuntakeskuksen helmen ja kehittyvän nauhataajaman rajalla. Suunnittelualueen kohdalla on merkintä Birgitan polusta.

Suunnittelualueella on voimassa Kuokkala-Hakkari-Herralan osayleiskaava (tullut voimaan 8.12.2016). Osayleiskaavassa on voimassa seuraavat aluevaraukset: Energihuollon alue (EN), suojaviheralue (EV) ja rautatieliikennealue (LR).

Suunnitelmat ja selvitykset

Laaditun laitoksen vaaranarvioinnin mukaan Lempäälän Lämpö Oy:n suunnittelema Hollon laitosalue koostuu kuumavesikattiloista, biohiililaitoksesta sekä energiavarastosta. Lämpölaitoksen tehtävä on tuottaa kaukolämpöä Lempäälän kaukolämpöverkon tarpeisiin. Biohiililaitoksen laitoksen toiminnan tarkoitus on tuottaa biomassasta biohiiltä pyrolyysimenetelmällä, mistä prosessissa sivutuotteena syntynyt hukkalämpö voidaan hyödyntää kaukolämmön tuotantoon.

Asemakaavamuutoksen laadinnan yhteydessä tehdyt selvitykset:

- Selvitys laitoksen vaaranarvioinnista (MB – Mborg Solutions Oy, 23.11.2023)
- Hollon radanoikaisun asemakaava-alueen rakennetun ympäristön selvitys (FCG, 23.6.2021)
- Hollon radanoikaisun, Ehtookodon ja Pappilan asemakaava-alueiden lepakkoselvitys 2019 (Tmi Vespertilio, 2019)
- Hollon radan oikaisu: liito-oravaselvitys (FCG, 18.4.2019)

Lepakkoselvityksen perusteella suunnittelualueella ei sijaitse lepakoiden lisääntymispaikkoja tai ruokailualueita, eikä muita lepakkoalueita.

Liito-oravaselvityksen perusteella suunnittelualueella ei sijaitse liito-oravan lisääntymis- tai levähdyspaikkoja, eikä alueella sijaitse erityisen hyvin sellaiseksi soveltuvia alueita.

Kunnan ympäristönsuojelun tiedossa ei ole tavanomaisesta poikkeavia luontoarvoja, jotka sijoittuisivat suunnittelualueelle.

Kaavamääräykset ja toimintaa koskevat vaatimukset

Asemakaava sisältää yleismääräykset energiahuollon korttelialueen ympäristövaikutusten rajoittamisesta sekä hulevesien hallinnasta.

Turvallisuus- ja kemikaalivirasto (Tukes) on antanut asemakaavan muutokseen ja laitoksen vaaranarviointiin liittyvän lausunnon laitoksen suunnittelussa huomioitavista asioista.

Laitosten ympäristönsuojeluvaatimuksista säädetään tarkemmin ympäristönsuojelulain (527/2014) nojalla.

Toimivalta: Lempäälän kunnan hallintosäännön 5 luvun 7 §:n mukaan viranomaislautakunta on toimivaltainen päättämään asiasta.

Lisätietoja: ympäristöpäällikkö, p. 040 133 7257

Esittelijä

Ympäristöpäällikkö

Päätösehdotus

Viranomaislautakunta päättää todeta lausuntonaan, että laitokseen suunniteltujen toimintojen edellytykset ja vaatimukset tarkastellaan tarkemmin mahdollisten lupa- ja hyväksymismenettelyjen yhteydessä. Muuten viranomaislautakunnalla ei ole huomautettavaa Hollon lämpölaitoksen asemakaavan muutoksesta (9015).

Päätös

Viranomaislautakunta hyväksyi päätösehdotuksen yksimielisesti.

Merkittiin pöytäkirjaan, että teknisenä korjauksena lisättiin sana ei päätösehdotuksen.

Viranomaislautakunnan lausunto Hauralan aurinkovoimalan osayleiskaavasta

VIRLTK 30.01.2024 § 6
813/10.02.02/2023

Asia

Lempäälän kunta pyytää kunnan ympäristönsuojeluviranomaisen lausuntoa Hauralan aurinkovoimalan osayleiskaavasta (12025) 9.2.2024 mennessä. Kyseessä on kaavaehdotus. Kaava-aineisto löytyy Lempäälän kunnan verkkosivuilta: www.lempaala.fi > Asuminen ja ympäristö > Kaavoitus ja maankäyttö > Kaavoitus > Yleiskaavoitus > Vireillä olevat yleiskaavat.

Alueen yleiskuvaus

Kooltaan noin 4,5 hehtaarin suuruinen suunnittelualue sijaitsee Hauralan asuinalueen eteläpuolella, noin 2 km päässä Lempäälän keskustasta. Alue on pääosin peltomaata, eikä siellä ole rakennuksia. Alueen itäpuolella kulkee rata ja pohjoispuolella risteää Turuntie ja Viialantie. Suunnittelualue on Lempäälän kunnan omistuksessa.

Kaavan tarkoitus ja sisältö

Kaavoituksen tavoitteena on tarkentaa Hauralan eteläosan osayleiskaavan valituksen alaisen EN-alueen sekä sen eteläpuolinen EV-alueen kaavamääräyksiä, jotta varmistutaan, että kaavoitusprosessi sekä selvitykset ja vaikutusten arviointi ovat maankäyttö- ja rakennuslain mukaiset. Kaavassa alue varataan aurinkovoimalaa, maalämpökaivoja sekä niiden huoltoon liittyvien energiahuollon rakennuksia ja rakenteita varten. Aluetta saa hyödyntää viljelykäytössä. Edellisiin liittymätön laajempi ja liikennetuotoksiltaan merkittävämpi rakentaminen on kiellettyä

Alue on kuulunut toiseen ehdotusvaiheeseen asti 12019 Hauralan eteläosan osayleiskaavan alueeseen. Viranomaislautakunta on antanut siitä lausunnon 7.12.2022.

Alueen kaavatilanne

Pirkanmaan maakuntakaavassa 2040 (tullut voimaan 8.6.2017) suunnittelualue sijoittuu kasvutaajamien kehittämisvyöhykkeelle (kk6), joka tulee turvata tulevaisuuden yhdyskuntarakenteen laajentumisalueeksi. Suurin osa alueesta on taajamatoimintojen aluetta ja ulottuu tiivistettävän asemanseudun reunaan. Suunnittelualue rajautuu idästä merkittävästi parannettavaan päärataan, missä tulee varautua yhteensä neljään raiteeseen. Suunnittelualueen länsi- ja eteläpuolella on valtakunnallisesti ja maakunnallisesti arvokas Vesilahden kulttuurimaisema.

Lempäälän strategisessa yleiskaavassa (tullut voimaan 18.8.2021) suunnittelualueen pohjoisosa sijoittuu kuntakeskuksen helmen alueelle, jota tiivistetään ja kehitetään vireänä asumisen, palveluiden ja työpaikkojen keskittymänä.

Suunnittelualueella on voimassa oikeusvaikutteinen Kuljun-Marjamäen-Moision-Keskustan osayleiskaava (tullut voimaan 17.12.2001). Suunnittelualue on maa- ja metsätalousalueita (M-1). Turuntie on osoitettu seudullisiksi pääväyliksi.

Suunnitelmat ja selvitykset

Yleiskaavoituksen yhteydessä tehdyt selvitykset:

- Myllyvainion asemakaavan luontotarkastelu, 2023, Lempäälän kunta
- Hauralan eteläosan osayleiskaavan arkeologinen selvitys, 2021, Mikroliitti
- Myllyvainion asemakaavan maisemaselvitys, 2023, Destia
- Hauralan eteläosan osayleiskaavan vesihuollon tilavaraukset, 2022, Lempäälän Vesi
- Hauralan eteläosan liikennejärjestelyt, aluevaraussuunnitelma, 2022, A-Insinöörit
- Hauralan eteläosan osayleiskaavan hulevesiselvitys, 2022, Destia
- Myllyvainion asemakaavan hulevesiselvitys, 2023, Destia
- Hauralan eteläosan osayleiskaavan energiaselvitys, 2023, Granlund

Luontotarkastelun perusteella suunnittelualue sijoittuu viljelykäytössä oleville peltoalueille, eikä siellä havaittu uhanalaista lajistoa tai huomionarvoisia luontotyypppejä.

Kunnan ympäristönsuojelun tiedossa ei ole tavanomaisesta poikkeavia luontoarvoja, jotka sijoittuisivat suunnittelualueelle.

Ehdotus kaavalausunnoksi

Viranomaislautakunta tuo esille alueen potentiaalinen ns. korvaavana elinympäristönä. Aurinkovoimalan toteutuessa alue tulee säilymään avoimena ja paahteisena. Paahtelajit suosivat usein elinympäristönään paljasta kivennäistämaata ja alueen kuivuus ja karuus heikentää kilpailevan lajiston menestymistä. Oikeansuuntaista paahteympäristön kehitystä voi edistää siementämällä ja istuttamalla kotimaista alkuperää olevia paahtekasveja. Paahtelajien leviämistä alueella voidaan edistää toimivilla ekologisilla yhteyksillä (avoalue, vähintään 20 m) junaradan ja tien varrelta. Tällaiset korvaavat elinympäristöt ovat tärkeitä paahtelajiston säilymistä ja edistävät siten luonnon monimuotoisuuden säilymistä ja Lempäälän kunnan luonnon monimuotoisuusohjelman 2024-2031 toteuttamista.

Viranomaislautakunnalla ei ole muuta huomautettavaa osayleiskaavaehdotuksesta.

Toimivalta: Lempäälän kunnan hallintosäännön 5 luvun 7 §:n mukaan viranomaislautakunta on toimivaltainen päättämään asiasta.

Lisätietoja: ympäristöpäällikkö, p. 040 133 7257

Esittelijä	Ympäristöpäällikkö
Päätösehdotus	Viranomaislautakunta päättää antaa Hauralan aurinkovoimalan osayleiskaavasta edellä selostusosassa kohdassa "Ehdotus kaavalausunnoksi" mukaisen lausunnon.
Päätös	Viranomaislautakunta hyväksyi päätösehdotuksen yksimielisesti.
Tiedoksi	yleiskaavoittaja Suontausta

Ympäristönsuojelun valvontaohjelma vuodelle 2024 ja valvonnan toteutuminen vuonna 2023

VIRLTK 30.01.2024 § 7
1182/11.00.01/2022

Asia

Ympäristönsuojelulain (§ 168) mukaisen valvontaohjelman hyväksyminen vuodelle 2024 ja valvonnan toteutuminen vuonna 2023 Lempäälän kunnan ympäristönsuojelussa.

Taustaa

Valvonnan tavoitteena on mm. ympäristön pilaantumisen ehkäiseminen ja ympäristön pilaantumisen vaaraa aiheuttavan toiminnan lainmukaisuuden varmistaminen. Ympäristönsuojelun valvontaa ohjaa Lempäälän kunnan ympäristönsuojelun valvontasuunnitelma (VIRLTK 7.12.2022 § 60). Sen mukaisesti ympäristönsuojelun valvontaohjelma valmistellaan vuosittain. Samalla raportoidaan edellisen vuoden valvonnan tavoitteiden toteutumisesta sekä toimintaympäristön muutoksista ja kehittämiskohteista.

Ympäristönsuojelulain (§ 168) mukainen valvontaohjelma sisältää laitos-/toimintakohtaisen suunnitelman seuraavan vuoden aikana tehtävistä tarkastuksista ja mahdollisista muista suunnitelmallisista valvontatoimenpiteistä. Valvontaohjelmaan sisältyy Lempäälässä ympäristönsuojelulain nojalla lupavelvollisia ja rekisteröityjä toimintoja, maa-ainesten ottoalueita, jätelain valvontakohteita sekä vesihuoltolain liittymättömien kiinteistöjen tarkastelua. Muiden kohteiden valvonta ei ole suunnitelmallista, mutta niihinkin kohdistuvista valvontatoimenpiteistä raportoidaan.

Toimintaympäristön muutokset ja kehittämiskohteet

Valvottavien luvanvaraisten ja rekisteröitävien toimintojen määrä on kasvanut yhdellä edelliseen vuoteen verrattuna. Ympäristönsuojelussa on ollut henkilöstövaihdoksia sekä vajeita henkilöstöresursseissa (0,5 htv) vuonna 2023. Uuden viranhaltijan rekrytointi, töiden uudelleen organisointi sekä perehdytys on myös osaltaan vähentänyt ympäristönsuojelutehtäviin käytettävissä olleita resursseja. Henkilöstövajeen ja myös käsiteltävien lupa- ja ilmoitusasioiden määrän vuoksi osa vuodelle 2023 suunnitelluista määräaikaistarkastuksista on jouduttu siirtämään.

Helmikuun 2024 alusta lähtien ympäristönsuojelu tulee toimimaan Lempäälän kunnassa öljyvahinkojen jälkitorjunnasta vastaavana tahona. Aikaisemmin öljyvahinkojen jälkitorjuntaan liittyvistä tehtävistä on vastannut kunnan infrapalvelut. Roolin haltuunotto edellyttää perehtymistä ja toimintaohjeistuksen laatimista.

Valvontaohjelma vuodelle 2024

Suunniteltujen valvottavien kohteiden määrä on aiempien vuosien kaltainen. Edelleen valvottavissa toiminnossa todetut seikat (puutteet / edistettävät asiat / toiminnan loppuminen) tulevat edellyttämään toimenpiteitä (ns. seurantatarkastuksia, yhteydenottoja ym.) useiden toimintojen osalta.

Yhteenvetotaulukossa 1 on esitetty valvontaohjelma vuodelle 2024.

Yhteenvetotaulukko 1

Ympäristölupavolliset ja rekisteröidyt toiminnot	Tarkastukset / toimenpiteet	
Toimiala	Suunniteltu	
Polttoneiteiden varastointi, jakeluasematoiminta	2	
Jätteen ammattimainen tai laitospäinen käsittely	1	
Energian tuotantolaitokset	5	
Maaperän aineiden otto; kallioiden louhinta ja murskaus	3	
Haihtuvia orgaanisia yhdisteitä käyttävä toiminta	0	
Muu toiminta (krematorio/tuhkaamo)	1	
Naapurussuhdelain mukainen toiminta	0	
Eläinsuojat	2	
Betonituotetehtaat	2	
Seurantatoimenpiteet (seurantatarkastukset, yhteydenotot ym.)	6	
	Yhteensä	22
Vuoden 2023 ympäristönsuojelun vuosiyhteenvetotietojen tarkastaminen		30 toiminnan osalta
Muut valvontakohteet		
Toimiala	Suunniteltu	
Maa-aineslain valvontakohteet	6	
Jätelain valvontakohteet	7	
	Yhteensä	13
Vesihuoltolain mukainen liittymättömien kiinteistöjen tarkastelu ja lähestyminen	5	

Vesihuoltoverkoston ulkopuolella olevien kiinteistöjen jätevesivalvontaa tehdään tarkastamalla loput Höytämönjärven ranta-alueelta saadut jätevesiselvitykset (7 kpl).

Valvonnan toteutuminen vuonna 2023

Vuonna 2023 ympäristönsuojelun valvontaa toteutettiin hyväksytyyn (VIRLTK 31.1.23 § 6) valvontaohjelman mukaisesti.

Yhteenvetotaulukossa 2 on esitetty valvonnan toteutuminen vuonna 2023.

Yhteenvetotaulukko 2

Ympäristölupavolliset ja rekisteröidyt toiminnot	Tarkastukset / toimenpiteet	
Toimiala	Suunniteltu	Toteutunut
Polttoneiteiden varastointi, jakeluasematoiminta	2	2
Jätteen ammattimainen tai laitospäinen käsittely	4	4
Energian tuotantolaitokset	2	0
Maaperän aineiden otto; kallioiden louhinta ja murskaus	2	1
Haihtuvia orgaanisia yhdisteitä käyttävä toiminta	1	1
Muu toiminta (krematorio / tuhkaamo)	1	0
Naapurussuhdelain mukainen toiminta	1	1

Seurantatoimenpiteitä vaativat kohteet (seurantatarkastukset, yhteydenotot ym.)	8	7
Yhteensä 21		16
Vuoden 2022 ympäristönsuojelun vuosiyhteenvetotietojen tarkastaminen	30 toiminnan osalta	28 toiminnan osalta

Muut valvontakohteet

Toimiala	Suunniteltu	Toteutunut
Maa-aineslain valvontakohteet	3	1
Jätelain valvontakohteet	7	6
Vesilain mukaiset kohteet	0	1
Vesihuoltoverkoston ulkopuolella olevien kiinteistöjen jätevesivalvonta	0	1
Nitraattiasetukseen liittyvät kohteet	0	1
Muut ympäristöhaittoihin liittyvät kohteet	0	1

Yhteensä 10 **11**

Vesihuoltolain mukainen liittymättömien
kiinteistöjen tarkastelu ja lähestyminen 5 kiinteistöä 6 kiinteistöä

Kaikki suunnitellut tarkastukset tai seurantatoimenpiteet eivät toteutuneet kohteissa (5 kpl) henkilöstöressurssivajeen vuoksi tai sen vuoksi, että tarkastettavan laitoksen (3 kpl) toiminta ei alkanut ennakoidusti vuonna 2023. Osa jätelain mukaisista suunnitelluista tarkastuksista korvaantui ennakoimattomilla tarkastuksilla ja myös muita suunnittelemattomia valvontatarpeita tuli ilmi erilaisten yhteydenottojen kautta. Seurantatoimenpiteitä vaativien kohteiden osalta oli huomionarvoista, että osa kohteista vaati useita tarkastuksia ja/tai toimenpiteitä vuoden aikana.

Toimivalta: Lempäälän kunnan hallintosäännön 5 luvun 7 §:n mukaan viranomaislautakunta on toimivaltainen päättämään asiasta.

Lisätietoja ympäristötarkastaja 040 133 7816

Esittelijä	Ympäristöpäällikkö
Päätösehdotus	Viranomaislautakunta päättää vahvistaa valvontaohjelman vuodelle 2024 ja merkitä tiedoksi vuonna 2023 toteutetun valvonnan.
Päätös	Viranomaislautakunta hyväksyi päätösehdotuksen yksimielisesti.

Ympäristönsuojelun edistämisen toimenpideohjelman vuodelle 2024 ja toteutuminen vuonna 2023

VIRLTK 30.01.2024 § 8

1080/11.00.01/2022

Asia

Lempäälän viranomaislautakunta hyväksyi ympäristönsuojelun edistämisen toimenpideohjelman 2023-2028 kokouksessaan 7.12.2022. Toimenpideohjelman mukaisesti ympäristönsuojelu seuraa ohjelman toteutumista vuosittain ja tarkistaa ohjelman päivitystarpeet uusien ajankohtaisten tarpeiden saattamiseksi osaksi ohjelmaa. Yksittäisten projektien ja toimenpiteiden raportointi käsitellään myös toimintakertomuksen yhteydessä, mikäli toimenpide on esitetty talousarvion tavoitteena.

Edistämistoimenpiteillä tarkoitetaan luonnonsuojeluun, vesiensuojeluun sekä päästöjen ja jätteiden synnyn vähentämiseen tähtäviä toimia, jotka eivät kuulu lupa- ja valvontatoimien piiriin. Ympäristönsuojelussa on erikseen hyväksytty lupavelvollisten laitosten ja muiden valvontaa edellyttävien toimintojen valvontasuunnitelma ja vuosittain hyväksytään valvontaohjelma. Valvonnan tavoitteena on mm. ympäristön pilaantumisen ehkäiseminen ja ympäristön pilaantumisen vaaraa aiheuttavan toiminnan lainmukaisuuden varmistaminen.

Ympäristönsuojelun edistämiseen tähtäävä toimenpideohjelma täydentää valvontasuunnitelmaa. Toimenpideohjelmalla pyritään suunnitelmallisuuden ja kohdentamisen kautta saavuttamaan entistä parempaa vaikuttavuutta. Samalla pyritään edistämään valtakunnallisten, maakunnallisten, seutukunnallisten sekä paikallisten ohjelmien ja strategioiden toimeenpanoa kuntatasolla. Paikallisesti tärkeiksi koetut kysymykset ovat kuitenkin toimenpiteiden keskiössä.

Vuoden 2024 painopisteet

Vuonna 2024 edistämistoimenpiteet painottuvat luonnon monimuotoisuuden vaalimiseen, ilmastotyön vahvistamiseen ja viihtyisän asuin ympäristön rakentamiseen. Painopisteet on valittu Lempäälän kuntastrategian sekä toimenpideohjelman valmistelutyössä kuntalaiskyselyistä esiin nousseiden teemojen perusteella.

Lempäälän luonnon monimuotoisuusohjelma on hyväksytty 5.12.2023 ja ohjelman toimeenpano käynnistyy vuonna 2024. Luonnon monimuotoisuutta vaalitaan laatimalla suunnitelma vieraslajien hallinnasta sekä edistämällä uuden Metso-kohteen suojelua. Metso-kohteen perustaminen on myös rakennus- ja ympäristövalvonnan talousarviotavoite vuodelle 2024. Viihtyisän asuin ympäristön rakentamiseen liittyy pohjavesialueiden suojelusuunnitelman päivityksen käynnistäminen, joka riippuu avustuspäätöksestä. Kunnan ilmastotyöhön kuuluu mm. hulevesitulvariskien arvioinnin päivittäminen, kuntalaisten aktivointi kestävään liikkumiseen sekä kestävä kehityksen ekologisten mittareiden ylläpito ja kasvihuonekaasupäästöjen laskenta (CO2-raportti).

Viranomaislautakunta

§ 8

30.01.2024

Toimivalta: Lempäälän kunnan hallintosäännön 5 luvun 7 §:n mukaan viranomaislautakunta on toimivaltainen päättämään asiasta.

Lisätietoja ympäristöpäällikkö, puh. 040 133 7257.

Esittelijä

Ympäristöpäällikkö

Päätösehdotus

Viranomaislautakunta päättää merkitä liitteen 1 mukaiset edistämistoimenpiteet vuodelta 2023 tiedoksi ja vahvistaa liitteen 2 mukaisen toimenpideohjelman vuodelle 2024.

Päätös

Viranomaislautakunta hyväksyi päätösehdotuksen yksimielisesti.

Maa-aines- ja ympäristönsuojelulain mukainen lupahakemus /kalliokiviaineksen otto, kiviaineksen louhinta ja murskaus / Markku Anttila, Heikki Hyrkäs ja Kari Kivekäs/ kiinteistöt Laurila 418-445-1-70, Kauppila 418-445-2-22 ja Kallio-Siukola 418-445-3-25

VIRLTK 30.01.2024 § 9
544/11.01.00/2023

Asia

Markku Anttila, Heikki Hyrkäs ja Kari Kivekäs hakevat maa-aines- ja ympäristönsuojelulain mukaista yhteislupaa kalliokiviaineksen ottamiseen, louhintaan ja murskaamiseen. Lupaa haetaan kymmeneksi vuodeksi. Lisäksi haetaan lupaa toiminnan aloittamiseksi ennen päätöksen lainvoimaa.

Alueelle on aikaisemmin myönnetty ympäristölupa kallion louhinnalle ja murskaukselle sekä maa-aineslupa kalliokiviaineksen ottamiselle. Toimintaa ei ole aloitettu.

Hakemuksessa tarkoitettu toiminta sijaitsee kiinteistöillä Laurila 418-445-1-70, Kauppila 418-445-2-22 ja Kallio-Siukola 418-445-3-25. Alue sijaitsee Helsingintien pohjoispuolella noin 300 metrin etäisyydellä Lempäälän ja Valkeakosken rajalta. Etäisyyttä Valkeakosken keskustaan on noin 10 km ja Lempäälän keskustaan noin 15 km. Kulku alueelle tapahtuu Helsingintiestä haarautuvan Korentijärventien ja siitä edelleen erkanevan metsäautotien kautta. Käyntiosoite alueelle on Helsingintie 1097.

Toimivalta: Lempäälän kunnan hallintosäännön 5 luvun 7 §:n mukaan viranomaislautakunta on toimivaltainen päättämään asiasta.

Valmistelija/ lisätietoja: ympäristötarkastaja, p. 040 195 5568, iina.lampi@lempaala.fi

Esittelijä

Ympäristöpäällikkö

Päätösehdotus

Viranomaislautakunta päättää myöntää Markku Anttilalle, Heikki Hyrkkäälle ja Kari Kivekkäälle kiinteistöjä Laurila 418-445-1-70, Kauppila 418-445-2-22 ja Kallio-Siukola 418-445-3-25 koskevan määräaikaisen 7.2.2034 asti voimassa olevan maa-aineslain 4 a §:n ja ympäristönsuojelulain 47 a §:n mukaisen yhteisluvan kalliokiviaineksen ottamiseen sekä kiviaineksen louhintaan ja murskaukseen.

Viranomaislautakunta määrää, että toiminta voidaan aloittaa tämän päätöksen lupamääräyksiä noudattaen muutoksenhausta huolimatta. Luvan haltijan on ennen aloittamislupaansa sisältyvän toiminnan aloittamista asetettava 10 000 euron suuruinen hyväksytty vakuus kunnan ympäristönsuojeluviranomaisen eduksi ympäristön saattamiseksi ennalleen lupapäätöksen kumoamisen tai lupamääräysten muuttamisen varalta. Muutoksenhakuviranomaisen voi kieltää päätöksen täytäntöönpanon.

Liitteenä olevassa lupapäätöksessä on annettu toimintaa koskevat lupamääräykset. Toiminta on toteutettava lupahakemuksen ja sen täydennyksissä esitettyjen tietojen mukaisesti, ellei liitteenä olevan

lupapäätöksen lupamääräyksissä toisin määrätä. Toiminnassa on noudatettava myös valtioneuvoston asetuksen (800/2010) vaatimuksia, ellei liitteenä olevan lupapäätöksen lupamääräyksissä toisin määrätä.

Päätös

Viranomaislautakunta hyväksyi päätösehdotuksen yksimielisesti.

Otteet

Päätöslitteen mukaisesti

Tiedoksi

Päätöslitteen mukaisesti

Viranhaltijoiden päätökset

VIRLTK 30.01.2024 § 10
882/00.02.07/2022

Lempäälän kunnan hallintosäännön 5 luvun 13 §:n mukaan lautakunnan alaisen viranomaisen on ilmoitettava lautakunnalle tekemistään ottokelpoisista päätöksistä lukuun ottamatta sellaisia asioita tai asiaryhmiä, joista lautakunta on ilmoittanut, ettei se käytä otto-oikeuttaan.

Viranhaltijapäätösraportit toimitetaan lisäksi kerran viikossa lautakunnan Teams-työtilaan.

Lautakunnan oheismateriaalina on viranhaltijapäätökset 1.1.2024 – 24.1.2024.

Lisätietoja: viranhaltijapäätöksen tekijä.

Esittelijä

Ympäristöpäällikkö

Päätösehdotus

Viranomaislautakunta merkitsee viranhaltijapäätökset tiedokseen, eikä ota niitä käsiteltäväkseen.

Päätös

Viranomaislautakunta hyväksyi päätösehdotuksen yksimielisesti.

Ilmoitusasiat

VIRLTK 30.01.2024 § 11
19/00.01.01/2024

Viranomaislautakunnalle esitetään seuraavat ilmoitusasiat:

- Hämeenlinnan hallinto-oikeuden päätös (5.9.2023) valituksesta koskien Lempäälän viranomaislautakunnan päätöstä 7.6.2022 § 28, oikaisuvaatimuksen hylkääminen maalämpökaivoa koskevan toimenpideluvan osalta
- Vaasan hallinto-oikeuden päätös (19.12.2023) vesitalousasiassa, sähkökaapelien pysyttäminen Iso Savijärvenissä.
- Johtavan rakennustarkastajan päätös (3.1.2024), pysyvän rakennusrasitteen (seinärasite) perustaminen kiinteistölle 418-425-21-11
- Ympäristötarkastajan päätös (16.1.2024) ympäristönsuojelulain 118 §:n mukaisesta moottoriurheilukilpailua koskevasta meluilmoituksesta
- Ympäristöpäällikön päätös (18.1.2024), lausunto jätehuoltomääräysten muutoksista 1.3.2024 alkaen
- Rakennuslupatilasto
- Lempäälän päätöksenteon tilannekuva

Lisätietoja: ympäristöpäällikkö, p. 040 133 7252

Esittelijä

Ympäristöpäällikkö

Päätösehdotus

Viranomaislautakunta päättää merkitä ilmoitusasiat tiedoksi.

Päätös

Viranomaislautakunta hyväksyi päätösehdotuksen yksimielisesti.

Muutoksenhakuohje koskee pykäläiä: § 1, § 2, § 3, § 5, § 6, § 7, § 8, § 10, § 11

MUUTOKSENHAKUKIELTO

Tästä päätöksestä ei saa tehdä kuntalain 136 §:n mukaan oikaisuvaatimusta eikä kunnallisvalitusta, koska päätös koskee vain valmistelua tai täytäntöönpanoa.

Muutoksenhakuohje koskee pykälää: § 4**KUNNALLISVALITUS §**

Tähän päätökseen haetaan muutosta kunnallisvalituksella.

Valitusoikeus

Kunnallisvalituksen saa tehdä se, johon päätös on kohdistettu tai jonka oikeuteen, velvollisuuteen tai etuun päätös välittömästi vaikuttaa (asianosainen) sekä kunnan jäsen. Oikaisuvaatimuksen johdosta annettuun päätökseen saa hakea muutosta kunnallisvalituksin vain se, joka on tehnyt oikaisuvaatimuksen. Mikäli päätös on oikaisuvaatimuksen johdosta muuttunut, saa päätökseen hakea muutosta kunnallisvalituksin myös asianosainen sekä kunnan jäsen.

Valitusperusteet

Valituksen saa tehdä sillä perusteella, että päätös on syntynyt virheellisessä järjestyksessä, päätöksen tehnyt viranomainen on ylittänyt toimivaltansa tai päätös on muuten lainvastainen.

Valitusaika ja päätöksen tiedoksisaanti

Kunnallisvalitus on tehtävä 30 päivän kuluessa päätöksen tiedoksisaannista.

Kunnan jäsenen katsotaan saaneen päätöksestä tiedon seitsemän päivän kuluttua siitä, kun pöytäkirja on asetettu julkisesti nähtäväksi tietoverkossa. Asianosaisen katsotaan saaneen päätöksestä tiedon, jollei muuta näytetä, seitsemän päivän kuluttua kirjeen lähettämisestä, kolmen päivän kuluttua sähköisen viestin lähettämisestä tai saantitodistuksen osoittamana aikana tai erilliseen tiedoksisaantitodistukseen merkittynä aikana.

Tiedoksiantopäivää tai sitä päivää, jona päätös on asetettu nähtäväksi, ei lasketa määräaikaan.

Tiedoksisaanti kaavan ja rakennusjärjestyksen hyväksymispäätöksestä

Kaavan tai rakennusjärjestyksen hyväksymistä koskevan päätöksen katsotaan kuitenkin tulleen asianosaisen tietoon seitsemän päivän kuluttua siitä, kun pöytäkirja on asetettu julkisesti nähtäväksi tietoverkossa.

Valituksen toimittaminen

Valitus on toimitettava valitusajan kuluessa valitusviranomaiselle Hämeenlinnan hallinto-oikeudelle viraston aukioloaikana. Jos määräajan viimeinen päivä on pyhäpäivä, itsenäisyyspäivä, vapunpäivä, joului- tai juhannusaatto tai arkilauantai, saa valitusasiakirjat toimittaa ensimmäisenä arkipäivänä sen jälkeen.

Omalla vastuulla valitusasiakirjat voi lähettää postitse tai lähetin välityksellä. Valituksen voi toimittaa myös sähköisesti tai faksilla. Valituksen on oltava perillä valitusajan viimeisenä päivänä, riippumatta siitä, toimitetaanko valitus postitse vai sähköisesti.

Valitusviranomainen

Kunnallisvalitus tehdään Hämeenlinnan hallinto-oikeudelle:

Hämeenlinnan hallinto-oikeus

Raatihuoneenkatu 1, 13100 Hämeenlinna

Puhelinnumero 029 56 42210

Faksi 029 56 42269

sähköposti hameenlinna.hao@oikeus.fi

virka-aika: klo 8.00–16.15

Valituksen voi tehdä myös hallinto- ja erityistuomioistuinten asiointipalvelussa osoitteessa

<https://asiointi.oikeus.fi/hallintotuomioistuimet/#/>

Valituksen muoto ja sisältö

Valitus on tehtävä kirjallisesti. Myös sähköinen asiakirja täyttää vaatimuksen kirjallisesta muodosta.

Valituksessa on ilmoitettava päätös, johon haetaan muutosta, miltä kohdin päätökseen haetaan muutosta ja mitä muutoksia siihen vaaditaan tehtäväksi sekä perusteet, joilla muutosta vaaditaan.

Valituksessa on ilmoitettava valittajan nimi, kotikunta, postiosoite, puhelinnumero ja sähköposti, joihin asiaa koskevat ilmoitukset voidaan toimittaa.

Jos valittajan puhevaltaa käyttää hänen laillinen edustajansa tai asiamiehensä tai jos valituksen laatijana on joku muu henkilö, valituksessa on ilmoitettava myös tämän nimi ja kotikunta.

Valittajan, laillisen edustajan tai asiamiehen on allekirjoitettava valitus. Sähköistä asiakirjaa ei kuitenkaan tarvitse täydentää allekirjoituksella, jos asiakirjassa on tiedot lähettäjistä eikä asiakirjan alkuperäisyyttä tai eheyttä ole syytä epäillä.

Valitukseen on liitettävä

- päätös, johon haetaan muutosta valittamalla, alkuperäisenä tai jäljennöksenä
- todistus siitä, minä päivänä päätös on annettu tiedoksi, tai muu selvitys valitusajan alkamisen ajankohdasta
- asiakirjat, joihin valittaja vetoaa vaatimuksensa tueksi, jollei niitä ole jo aikaisemmin toimitettu viranomaiselle.

Oikeudenkäyntimaksu

Hallinto-oikeuden päätöksistä peritään muutoksenhakuasian vireillepanijalta [tuomioistuinmaksulain](#) (1455/2015) mukainen oikeudenkäyntimaksu, joka on suuruudeltaan 270 euroa. Maksua ei peritä silloin, kun hallinto-oikeus muuttaa valituksenalaista päätöstä valittajan eduksi.

Muutoksenhakuohje koskee pykälää: § 9

Valitusviranomainen

Tähän päätökseen ja päätöksestä perittävään maksuun saa hakea muutosta valittamalla Vaasan hallinto-oikeuteen.

Tähän päätökseen haetaan muutosta hallintovalituksella.

Valitusoikeus

Hallintovalitusoikeus on

- asianosaisella;
- rekisteröidyllä yhdistyksellä tai säätiöllä, jonka tarkoituksena on ympäristön-, terveyden- tai luonnonsuojelun taikka asuinympäristön viihtyisyyden edistäminen ja jonka toiminta-alueella kysymyksessä olevat ympäristövaikutukset ilmenevät;
- toiminnan sijaintikunnalla ja muulla kunnalla, jonka alueella toiminnan ympäristövaikutukset ilmenevät;
- valtion valvontaviranomaisella sekä toiminnan sijaintikunnan ja vaikutusalueen kunnan ympäristönsuojeluviranomaisella ja asiassa yleistä etua valvovalla viranomaisella.

Valitusaika ja päätöksen tiedoksisaanti

Tiedoksisaannin katsotaan tapahtuneen seitsemäntenä päivänä pöytäkirjan julkaisemisesta. Tämän jälkeen alkaa valitusaika, joka on 30 päivää.

Jos valitusajan viimeinen päivä on pyhäpäivä, itsenäisyyspäivä, vapunpäivä, joului- tai juhannusaatto tai arkilauantai, saa valituksen tehdä ensimmäisenä arkipäivänä sen jälkeen.

Valituksen toimittaminen

Valitus on toimitettava valitusajan kuluessa valitusviranomaiselle viraston aukioloaikana. Jos määräajan viimeinen päivä on pyhäpäivä, itsenäisyyspäivä, vapunpäivä, joului- tai juhannusaatto tai arkilauantai, saa valitusasiakirjat toimittaa ensimmäisenä arkipäivänä sen jälkeen.

Omalla vastuulla valitusasiakirjat voi lähettää postitse tai lähetin välityksellä. Valituksen voi toimittaa myös sähköisesti tai faksilla. Valituksen on oltava perillä valitusajan viimeisenä päivänä ennen viraston aukioloajan päättymistä, riippumatta siitä, toimitetaanko valitus postitse vai sähköisesti.

Valitusviranomainen

Hallintovalitus tehdään Vaasan hallinto-oikeudelle:

Vaasan hallinto-oikeus

PL 204, 65101 Vaasa

Puhelinnumero 029 56 42780

Faksi 029 56 42760

sähköposti vaasa.hao@oikeus.fi

virka-aika: klo 8.00–16.15

Valituksen voi tehdä myös hallinto- ja erityistuomioistuinten asiointipalvelussa osoitteessa <https://asiointi.oikeus.fi/hallintotuomioistuimet/#/>

Valituksen muoto ja sisältö

Valitus on tehtävä kirjallisesti. Myös sähköinen asiakirja täyttää vaatimuksen kirjallisesta muodosta.

Valituksessa on ilmoitettava

- valittajan nimi, ammatti, asuinkunta, postiosoite ja puhelinnumero, joihin asiaa koskevat ilmoitukset voidaan toimittaa
- päätös, johon haetaan muutosta
- miltä kohdin päätökseen haetaan muutosta ja mitä muutoksia siihen vaaditaan tehtäväksi
- perusteet, joilla muutosta vaaditaan.

Jos valittajan puhevaltaa käyttää hänen laillinen edustajansa tai asiamiehensä tai jos valituksen laatijana on joku muu henkilö, valituksessa on ilmoitettava myös tämän nimi, ammatti ja kotikunta.

Valittajan, laillisen edustajan tai asiamiehen on allekirjoitettava valitus. Sähköistä asiakirjaa ei kuitenkaan tarvitse täydentää allekirjoituksella, jos asiakirjassa on tiedot lähettäjistä eikä asiakirjan alkuperäisyyttä tai eheyttä ole syytä epäillä.

Valitukseen on liitettävä

- päätös, johon haetaan muutosta valittamalla, alkuperäisenä tai jäljennöksenä
- todistus siitä, minä päivänä päätös on annettu tiedoksi, tai muu selvitys valitusajan alkamisen ajankohdasta
- asiakirjat, joihin valittaja vetoaa vaatimuksensa tueksi, jollei niitä ole jo aikaisemmin toimitettu viranomaiselle.
-

Oikeudenkäyntimaksu

Hallinto-oikeuden päätöksistä peritään muutoksenhakuasian vireillepanijalta [tuomioistuimaksulain](#) (1455/2015) mukainen oikeudenkäyntimaksu, joka on suuruudeltaan 270 euroa. Maksua ei peritä silloin, kun hallinto-oikeus muuttaa valituksenalaista päätöstä valittajan eduksi.